

NVAO • NEDERLAND

TOETS NIEUWE OPLEIDING

AD ERVARINGSDESKUNDIGHEID IN ZORG EN WELZIJN

Hogeschool van Arnhem en Nijmegen

ADVIESRAPPORT
dinsdag 22 december 2020

1 Kwaliteitstoets

De toets nieuwe opleiding is een kwaliteitstoets. Een procedure toets nieuwe opleiding (TNO) is een *plan*beoordeling. Een panel van deskundigen toetst de kwaliteit van de nieuwe opleiding tijdens een locatiebezoek aan de universiteit of hogeschool. Een discussie tussen 'peers' vormt de basis van de beoordeling en resulteert in een adviesrapport. De inhoud van de opleiding, de toetsing en de studeerbaarheid komen expliciet aan de orde.

Als gevolg van de beperkende omstandigheden door COVID-19 geldt voor deze kwaliteitstoets een tijdelijke NVAO-procedure.

De Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) neemt een accreditatiebesluit op basis van het paneladvies. Dit besluit kan positief, positief onder voorwaarden of negatief zijn. Als het besluit positief of positief onder voorwaarden is, mag de nieuwe opleiding starten. De instelling heeft daarmee het recht om een wettelijk erkend diploma af te geven aan studenten die de opleiding voltooien.

Dit beknopte adviesrapport bevat de belangrijkste uitkomsten van de toetsing door het panel. Een volledig adviesrapport met de bevindingen en overwegingen van het panel is ook beschikbaar. Op basis van het volledige rapport neemt de NVAO een accreditatiebesluit. De NVAO publiceert beide rapporten op haar website.¹

Meer informatie over de NVAO-werkwijze en de (tijdelijke) TNO-procedure is te vinden op www.nvao.net.

2 Panel

Samenstelling

1. Prof. dr. Jean Pierre Wilken, voorzitter, lector Participatie Zorg en Ondersteuning, Hogeschool Utrecht;
2. Jolanda Kroes MRC, coördinator en docent aan de Ad Ervaringsdeskundigheid in zorg en welzijn, Hanzehogeschool Groningen;
3. Mr. Hermien Wiselius, directeur Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Centraal Gelderland;
4. Dennis van Vliet, student-lid, student hbo-bachelor Verpleegkunde aan de Hanzehogeschool Groningen.

Ondersteuning

- Reinier Gerritzen, secretaris
- Anke Schols, NVAO-beleidsmedewerker en procescoördinator

Locatiebezoek: online, 9 december 2020

---

¹ <https://www.nvao.net/nl/besluiten>

3 Oordeel

Het NVAO-panel oordeelt positief over de kwaliteit van de beoogde opleiding associate degree Ervaringsdeskundigheid in zorg en welzijn van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen. De opleiding voldoet aan de drie standaarden van het NVAO-kader voor de beperkte toetsing.

De beoogde opleiding leidt studenten in een programma van 120 EC op tot ervaringsdeskundigen die het geleerde in een breed werkveld kunnen toepassen. De instelling heeft gekozen voor een deeltijdopleiding omdat studenten over het algemeen al werkzaam zijn in een organisatie.

De opleiding heeft een eigen profiel dat is afgeleid van relevante landelijk vastgestelde kaders. De vormgeving van de opleiding is in co-creatie met het regionale werkveld tot stand gekomen. Uit alle gesprekken blijkt wat het panel betreft een congruent verhaal en een door alle betrokkenen gedeelde visie op ervaringsdeskundigheid. Ook de vertegenwoordigers van het werkveld onderschrijven deze visie. De competenties zijn duidelijk en op het juiste niveau beschreven. Aandachtspunten zijn het meer invulling geven aan het werkveld welzijn en de bewaking van het associate degree-niveau in de praktijk door de opleiding.

Het programma is qua opbouw en inhoud al goed uitgewerkt en is ambitieus en studeerbaar. De begeleidingsstructuur is goed opgezet en het docententeam is op haar taak toegerust. Vervolgstappen richten zich wat het panel betreft met name op de verdere verfijning en invulling van programma, het concretiseren van de scholing en ondersteuning van de praktijkbegeleiders en het verkennen van een structurele samenwerking met de lectoraten.

Het toetssysteem is solide en gevarieerd en is consequent in de opleiding doorgevoerd. De kwaliteit van de toetsing is voldoende geborgd. De examencommissie is goed in positie en heeft een helder beeld van wat ervaringsdeskundigheid op associate degree-niveau behelst. Periodieke monitoring van het eindniveau en verdere concretisering van de beoordelende rol van de praktijkbegeleider zijn voor de toetsing de te nemen vervolgstappen.

Het eindoordeel is positief. Het panel geeft de opleiding enkele punten mee die het kan benutten om de ontwikkeling van de opleiding weer een stap verder te brengen.

4 Sterke punten

Het panel constateert de onderstaande sterke punten:

1. Aansluiting bij landelijke kaders – De opleiding heeft een eigen profiel dat qua leerresultaten en niveau duidelijk is afgeleid van de relevante landelijke documentatie.
2. Verbinding met het werkveld – De opleiding is in samenwerking met het werkveld ontworpen en het werkveld is sterk betrokken bij de opleiding.
3. Gedeelde visie – Alle betrokkenen hebben een helder en eenduidig beeld van wat ervaringsdeskundigheid inhoudt en wat de opleiding beoogt.

4. Ambitie – De opleiding heeft als doel om studenten op te leiden tot ervaringsdeskundigen die meerdere kerntaken en rollen in hun beroep kunnen uitoefenen.
5. Goede begeleiding – Studenten worden zowel op school als op de werkplek intensief begeleid en er is veel afstemming tussen de begeleiders.

5 Aanbevelingen

Met het oog op de verdere ontwikkeling van de opleiding doet het panel een aantal aanbevelingen. Deze aanbevelingen doen geen afbreuk aan het positieve oordeel over de kwaliteit van de opleiding.

1. Welzijn – Geef in samenwerking met welzijnsorganisaties verdere invulling aan competenties die ervaringsdeskundigen in staat stellen hun rollen in het welzijnswerk te kunnen vervullen.
2. Haalbaarheid – Draag als opleiding er zorg voor dat het werkveld en studenten realistische verwachtingen hebben van wat een ervaringsdeskundige op Ad-niveau te bieden heeft. Bewaak de grens tussen niveau 5 en 6.
3. Rollen – Werk de acht rollen consequent uit in het onderwijsprogramma.
4. Scholing praktijkbegeleiders – Werk de verwachtingen richting praktijkbegeleiders verder uit zodat zij hun begeleidende en beoordelende rol goed kunnen invullen. Besteed veel aandacht aan de scholing en ondersteuning van praktijkbegeleiders.
5. Studeerbaarheid – Communiceer met het oog op de doelgroep duidelijk welke mogelijkheden er zijn voor individuele ruimte en flexibiliteit in het programma mocht dit voor de student nodig zijn.

6 Hoe gaat het verder?

De NVAO neemt een accreditatiebesluit nieuwe opleiding op basis van het volledige adviesrapport van het panel. Dit besluit heeft een geldigheidsduur van zes jaar. Na accreditatie valt de nieuwe opleiding onder de gewone accreditatieprocedure voor bestaande opleidingen. De NVAO publiceert het besluit samen met het volledige rapport op haar website. Ook een beknopte versie van het adviesrapport is beschikbaar.²

Het interne systeem van kwaliteitszorg van de universiteit of hogeschool voorziet in passende vervolgacties die verzekeren dat de instelling de eigen visie op goed onderwijs realiseert. Een belangrijke bijdrage leveren de onderwijsvisitaties van opleidingen en diverse tussentijdse 'peer reviews'. Bij de volgende visitatie zal de opleiding terugkoppelen over wat zij met de aanbevelingen van het panel heeft gedaan. Deze verbeteracties krijgen ook een plek in het volgende adviesrapport. Meer informatie daarover op de website van de instelling.³

---

² <https://www.nvao.net/nl/besluiten>

³ <https://www.han.nl/opleidingen/associate-degree/ervaringsdeskundigheid-in-zorg-en-welzijn/deeltijd/>

7 Summary

The outcome of the initial accreditation of the associate degree *Evaringsdeskundheid in zorg en welzijn* of HAN University of Applied Sciences is positive. The Accreditation Organisation of the Netherlands and Flanders (NVAO) organised a peer review and convened a panel of experts visiting the institution online on December 9, 2020.

The intended program aims for students to become professionals that can apply what they have learned in a broad field of work. The institution has opted for a part-time course because most students are already working in an organisation.

The associate degree *Evaringsdeskundigheid in zorg en welzijn* has its own profile derived from relevant national frameworks. The design of the program was developed in co-creation with the regional field of work. It has become clear to the panel that all the relevant parties concerned demonstrate a clear and shared vision on the program and the profession. The competencies are adequately described at the right level. Points of attention are the further development of the role of professionals in the field of well-being and the monitoring of the associate degree level in the working practice.

The program is already well developed in terms of structure and content and is ambitious but achievable for students. The guidance structure is well organised and the teachers are equipped for their task. Next steps focus on the further refinement of the program, the implementation of the training for practical supervisors and the exploration of a structural cooperation with the lectorates.

The assessment system is solid and varied and has been consistently implemented in the program. The quality of the testing is sufficiently guaranteed. The examination board is well in position and has a clear picture of what the associate degree level entails for this profession.

Further information about NVAO and the quality assurance system in the Netherlands can be found on www.nvao.net. For more information on HAN University of Applied Sciences see the university's website.⁴

---

⁴ <https://hanuniversity.com/en/>

Het adviesrapport is tot stand gekomen in opdracht van de NVAO met het oog op de beperkte toetsing van de nieuwe opleiding HBO-Ad Ervaringsdeskundigheid in zorg en welzijn van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen

Aanvraagnummer: 009569

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
Accreditation Organisation of the Netherlands and Flanders

Parkstraat 83 • 2514 JG Den Haag
P.O. Box 85498 • 2508 CD The Hague
The Netherlands

T +31 (0)70 312 23 00
E info@nvao.net
www.nvao.net

NVAO • NEDERLAND

TOETS NIEUWE OPLEIDING

AD ERVARINGSDESKUNDIGHEID IN ZORG EN WELZIJN

Hogeschool van Arnhem en Nijmegen

ADVIESRAPPORT
dinsdag 22 december 2020

Inhoud

1	Procedure TNO.....	3
2	Nieuwe opleiding.....	4
2.1	Algemene gegevens.....	4
2.2	Profiel.....	4
2.3	Panel.....	4
3	Oordeel.....	5
4	Sterke punten.....	6
5	Aanbevelingen.....	7
6	Beoordeling.....	8
6.1	Standaard 1: Beoogde leerresultaten.....	8
6.2	Standaard 2: Onderwijsleeromgeving.....	10
6.3	Standaard 3: Toetsing.....	13
6.4	Graad en CROHO-onderdeel.....	15

1 Procedure TNO

Het succesvol doorlopen van een procedure toets nieuwe opleiding (TNO) is een voorwaarde voor erkenning door de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO). Pas na deze kwaliteitstoets kan de instelling de bij de opleiding behorende wettelijk beschermde getuigschriften of diploma's afgeven.

De procedure voor een nieuwe opleiding is iets anders dan voor bestaande opleidingen die al zijn geaccrediteerd. Een TNO is een *plan*beoordeling. Na accreditatie valt ook de nieuwe opleiding onder de reguliere accreditatieprocedure.

Een NVAO-panel van deskundigen toetst de kwaliteit van de nieuwe opleiding tijdens een locatiebezoek aan de universiteit of hogeschool. Een discussie tussen *peers* vormt de basis van de beoordeling en resulteert in een adviesrapport. Informatie over de invulling van het locatiebezoek en een overzicht van het bestudeerde materiaal zijn opvraagbaar bij de NVAO.

De beoordeling is gebaseerd op de standaarden zoals beschreven in het Beoordelingskader voor de beperkte toets nieuwe opleiding van de NVAO (Stcrt. 2019, nr. 3198). Over de standaarden geeft het panel een gemotiveerd oordeel op een driepuntsschaal: voldoet, voldoet ten dele of voldoet niet. Vervolgens geeft het panel een gemotiveerd eindoordeel over de kwaliteit van de opleiding, ook op een driepuntsschaal: positief, positief onder voorwaarden, of negatief.

Dit adviesrapport bevat de bevindingen, overwegingen en oordelen van het panel alsook de sterke punten en aanbevelingen. Op basis van dit rapport neemt de NVAO een accreditatiebesluit. Een beknopt adviesrapport is eveneens beschikbaar. De NVAO publiceert beide rapporten.¹

Als gevolg van de beperkende omstandigheden door COVID-19 geldt voor deze toetsing een tijdelijke NVAO-procedure.

Meer informatie over de NVAO-werkwijze en de (tijdelijke) TNO-procedure is te vinden op www.nvao.net.

---

¹ <https://www.nvao.net/nl/besluiten>

2 Nieuwe opleiding

2.1 Algemene gegevens

Instelling	: Hogeschool van Arnhem en Nijmegen
Opleiding	: Associate degree Ervaringsdeskundigheid in zorg en welzijn
Variante(n)	: deeltijd
Graad	: associate degree
Afstudeerrichtingen	: geen
Locatie(s)	: Nijmegen
Studieomvang	: 120 EC ²
CROHO ³ -onderdeel	: gedrag en maatschappij

2.2 Profiel

De Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN) biedt vanuit veertien academies voltijd, deeltijd en duale opleidingen aan op associate degree-, bachelor-, en masterniveau. Om tegemoet te komen aan de vraag naar ervaringsdeskundigen in de regio is vanuit de Academie Mens en Maatschappij het initiatief genomen om een associate degree opleiding Ervaringsdeskundigheid in zorg en welzijn te starten.

De beoogde opleiding leidt studenten op tot ervaringsdeskundigen die het geleerde in een breed werkveld kunnen toepassen. De instelling heeft gekozen voor een deeltijdopleiding omdat studenten over het algemeen al werkzaam zijn in een organisatie.

2.3 Panel

Samenstelling

1. Prof. dr. Jean Pierre Wilken, voorzitter, lector Participatie Zorg en Ondersteuning, Hogeschool Utrecht;
2. Jolanda Kroes MRC, coördinator en docent aan de Ad Ervaringsdeskundigheid in zorg en welzijn, Hanzehogeschool Groningen;
3. Mr. Hermien Wiselius, directeur Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Centraal Gelderland;
4. Dennis van Vliet, student-lid, student hbo-bachelor Verpleegkunde aan de Hanzehogeschool Groningen.

Ondersteuning

- Reinier Gerritzen, secretaris
- Anke Schols, NVAO-beleidsmedewerker en procescoördinator

Locatiebezoek

online, 9 december 2020

---

² European Credits

³ Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs

3 Oordeel

Het NVAO-panel oordeelt positief over de kwaliteit van de beoogde opleiding associate degree Ervaringsdeskundigheid in zorg en welzijn van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen. De opleiding voldoet aan de drie standaarden van het NVAO-kader voor de beperkte toetsing.

De opleiding heeft een eigen profiel dat is afgeleid van relevante landelijk vastgestelde kaders. De vormgeving van de opleiding is in co-creatie met het regionale werkveld tot stand gekomen. Uit alle gesprekken blijkt wat het panel betreft een congruent verhaal en een door alle betrokkenen gedeelde visie op ervaringsdeskundigheid. Ook de vertegenwoordigers van het werkveld onderschrijven deze visie. De competenties zijn duidelijk en op het juiste niveau beschreven. Aandachtspunten bij standaard 1 zijn het meer invulling geven aan het werkveld welzijn en de bewaking van het associate degree-niveau in de praktijk door de opleiding.

Het programma is qua opbouw en inhoud al goed uitgewerkt en is ambitieus en studeerbaar. De begeleidingsstructuur is goed opgezet en het docententeam is op haar taak toegerust. Vervolgstappen voor standaard 2 richten zich met name op de verdere verfijning en invulling van programma, het concretiseren van de scholing en ondersteuning van de praktijkbegeleiders en het verkennen van een structurele samenwerking met de lectoraten.

Het toetsstelsel is solide en gevarieerd en is consequent in de opleiding doorgevoerd. De kwaliteit van de toetsing is voldoende geborgd. De examencommissie is goed in positie en heeft een helder beeld van wat ervaringsdeskundigheid op associate degree-niveau behelst. Periodieke monitoring van het eindniveau en verdere concretisering van de beoordelende rol van de praktijkbegeleider zijn voor standaard 3 de te nemen vervolgstappen.

Standaard	Oordeel
1 Beoogde leerresultaten	voldoet
2 Onderwijsleeromgeving	voldoet
3 Toetsing	voldoet
Eindoordeel	positief

4 Sterke punten

Het panel constateert de onderstaande sterke punten:

1. Aansluiting bij landelijke kaders – De opleiding heeft een eigen profiel dat qua leerresultaten en niveau duidelijk is afgeleid van de relevante landelijke documentatie.
2. Verbinding met het werkveld – De opleiding is in samenwerking met het werkveld ontworpen en het werkveld is sterk betrokken bij de opleiding.
3. Gedeelde visie – Alle betrokkenen hebben een helder en eenduidig beeld van wat ervaringsdeskundigheid inhoudt en wat de opleiding beoogt.
4. Ambitie – De opleiding heeft als doel om studenten op te leiden tot ervaringsdeskundigen die meerdere kerntaken en rollen in hun beroep kunnen uitoefenen.
5. Goede begeleiding – Studenten worden zowel op school als op de werkplek intensief begeleid en er is veel afstemming tussen de begeleiders.

5 Aanbevelingen

Met het oog op de verdere ontwikkeling van de opleiding doet het panel een aantal aanbevelingen. Deze aanbevelingen doen geen afbreuk aan het positieve oordeel over de kwaliteit van de opleiding.

1. Welzijn – Geef in samenwerking met welzijnsorganisaties verdere invulling aan competenties die ervaringsdeskundigen in staat stellen hun rollen in het welzijnswerk te kunnen vervullen.
2. Haalbaarheid – Draag als opleiding er zorg voor dat het werkveld en studenten realistische verwachtingen hebben van wat een ervaringsdeskundige op Ad-niveau te bieden heeft. Bewaak de grens tussen niveau 5 en 6.
3. Rollen – Werk de acht rollen consequent uit in het onderwijsprogramma.
4. Scholing praktijkbegeleiders – Werk de verwachtingen richting praktijkbegeleiders verder uit zodat zij hun begeleidende en beoordelende rol goed kunnen invullen. Besteed veel aandacht aan de scholing en ondersteuning van praktijkbegeleiders.
5. Studeerbaarheid – Communiceer met het oog op de doelgroep duidelijk welke mogelijkheden er zijn voor individuele ruimte en flexibiliteit in het programma mocht dit voor de student nodig zijn.

6 Beoordeling

6.1 Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Oordeel

Voldoet

Bevindingen en overwegingen

Profiel

De aanvraag voor de beoogde opleiding associate degree (Ad) Ervaringsdeskundigheid in zorg en welzijn (hierna: de opleiding) is onderdeel van een breder HAN-programma gericht op ervaringsdeskundigheid. Voor het opleidingsprofiel heeft de opleiding nadrukkelijk aansluiting gezocht bij het landelijk Leerplan Ervaringsdeskundigheid in Zorg en Welzijn. Tevens heeft zij zich gebaseerd op ontwikkelingen in het werkveld. Het panel is van mening dat de opleiding met behulp van relevante bronnen een eigen, onderscheidend profiel met een stevige basis heeft neergezet.

De focus op welzijn bleef volgens het panel in het informatiedossier nog wat onderbelicht. De opleiding lijkt zich in eerste instantie met name te richten op de inzet van ervaringsdeskundigen in de zorg. Tijdens de gespreksrondes is aan het panel bevestigd dat de opleiding ook dit deel van het werkveld in beeld heeft en heeft geraadpleegd. Welzijn is wat het panel betreft nog wel verder te ontginnen terrein voor de opleiding. Het panel doet dan ook de aanbeveling om verdere contacten te leggen met het deel van het werkveld dat zich richt op welzijn om samen de inkleuring van het profiel binnen welzijn verder uit te werken.

Aansluiting werkveld

Uit het informatiedossier en de gesprekken blijkt duidelijk dat de vraag naar ervaringsdeskundigen vanuit het werkveld het vertrekpunt is geweest bij de ontwikkeling van de opleiding. Vertegenwoordigers vanuit verschillende organisaties, waaronder ook ervaringsdeskundigen, zijn vanaf het prille begin betrokken bij de ontwikkeling van de opleiding. Uit de verslagen en de gesprekken blijkt dat zij in verschillende sessies input hebben geleverd voor het profiel, de leerresultaten, het programma en de toetsing. De opleiding toont wat het panel betreft duidelijk aan dat zij voldoet in een behoefte van het werkveld en goed is aangesloten bij de ontwikkelingen die zowel regionaal, nationaal als internationaal spelen.

Het panel raadt de opleiding aan om deze nauwe samenwerking met het werkveld te continueren nadat de opleiding van start is gegaan en verder te formaliseren, bijvoorbeeld in een werkveldcommissie.

Beoogde leerresultaten

De opleiding gebruikt als basis voor de leerresultaten een afgeleide van de kerntaken die volgens het landelijke beroepscompetentieprofiel ervaringsdeskundigheid in de beroepsmatige inzet van de ervaringsdeskundige centraal staan. De opleiding formuleert deze als volgt:

1. Herstelgericht werken ten behoeve van cliënten;

2. Inrichting van herstelondersteunende zorg binnen en vanuit een (hulpverlenings)organisatie;

3. Professionalisering en ontwikkeling van het beroep.

Daarbij formuleert de opleiding acht rollen die de ervaringsdeskundige in de praktijk kan vervullen.

Deze kerntaken en rollen krijgen vervolgens nadere invulling door middel van de door het overlegplatform Ad van de Vereniging Hogescholen vastgestelde leerresultaten, door de opleiding competenties genoemd. Deze competenties zijn Methodisch handelen, Samenwerken, Communiceren, Probleemoplossend vermogen en Leervermogen. Deze competenties zijn in nadere beschrijvingen vertaald naar de specifieke aard van het werk van de ervaringsdeskundige en vervolgens verder geoperationaliseerd in leeruitkomsten.

Met deze werkwijze laat de opleiding wat het panel betreft duidelijk zien dat zij de relevante landelijke documentatie over ervaringsdeskundigheid heeft gecombineerd met de informatie over de associate degree en deze heeft weten te vertalen naar de specifieke aard van de opleiding.

In de gesprekken heeft het panel vragen gesteld over de verhouding tussen de drie kerntaken en wat het onderlinge gewicht van deze taken is in de opleiding. Docenten geven aan dat een ervaringsdeskundige op Ad-niveau alle drie de kerntaken moet kunnen vervullen. Het werkveld herkent en ondersteunt dit en bevestigt dat de kerntaken samenhangen en elkaar versterken. Uit deze gesprekken bleek ook dat deze kerntaken in het programma in samenhang worden aangeboden. Dat kwam in het informatiedossier nog minder duidelijk naar voren.

Niveau

De opleiding beoogt studenten op te leiden tot associate degree-niveau (NLQF5). Voor de nadere specificering van dit niveau heeft de opleiding aansluiting gezocht bij de niveaubeschrijvingen van het overlegplatform Ad van de Vereniging Hogescholen zoals vastgelegd in het Magazine Niveau 5 uit 2018.

Voor elk van de vijf competenties is beschreven wat het eindniveau 5 precies behelst. In aanvullende documentatie heeft de opleiding ook nog inzichtelijk gemaakt hoe dit niveau zich verhoudt tot dat van een ervaringsdeskundige op mbo-niveau (NLQF4) en op bachelor-niveau (NLQF6). Het panel is hiermee overtuigd dat de opleiding voor de bepaling van het niveau aansluit bij de landelijke eisen en deze adequaat heeft vertaald naar de eigen opleidingsrealiteit.

Het panel ziet nog wel een uitdaging voor de opleiding om de haalbaarheid van dit niveau 5 voor de alle acht rollen in de praktijk te bewaken. Het ambitieniveau van de opleiding ligt hoog en dat waardeert het panel. Het risico bestaat echter wel dat het werkveld te veel gaat verwachten van een ervaringsdeskundige op Ad-niveau en/of dat studenten te veel van zichzelf gaan vragen. De opleiding onderkent dit risico en geeft aan dat zij het niveau in samenspraak met het werkveld en de examencommissie gaan monitoren.

Op basis van bovenstaande overwegingen oordeelt het panel dat de opleiding voldoet aan standaard 1. De opleiding heeft een eigen profiel dat is afgeleid van relevante landelijke documentatie. De vormgeving van de opleiding is in co-creatie met het regionale werkveld

tot stand gekomen. Uit alle gesprekken blijkt wat het panel betreft een congruent verhaal en een door alle betrokkenen gedeelde visie op ervaringsdeskundigheid. Ook de potentiële studenten kunnen dit al goed verwoorden. De competenties zijn duidelijk en op het juiste niveau beschreven. Aandachtspunten zijn het verder aansluiten bij het werkveld rondom welzijn en de bewaking van het Ad-niveau in de praktijk.

6.2 Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Oordeel

Voldoet

Bevindingen en overwegingen

Opbouw en inhoud programma

Qua didactisch model baseert de opleiding zich met name op vijf (van de zeven) uitgangspunten van het 'High Impact Learning That Lasts (HILL) Model' van Dochy (e.a.). De uitwerking van het programma bevindt zich al in een vergevorderd stadium en het panel waardeert dit. Het opleidingsprogramma bestaat per leerjaar uit twee overkoepelende modules van 30 EC die zijn onderverdeeld in kleinere eenheden. De drie kerntaken zijn duidelijk terug te zien in de opbouw van programma. In het eerste jaar richten de modules zich met name op leren ervaringsgericht te werken en de ondersteuning op individueel niveau. In het tweede jaar leren studenten meer overstijgend kijken naar de rol van de ervaringsdeskundigen in organisaties en de maatschappij. Op deze wijze neemt gedurende het programma de complexiteit en de mate van abstractie toe. De student krijgt verder elk jaar vrije ruimte om invulling te geven aan de eigen professionalisering en ontwikkeling van het beroep (kerntaak 3).

De opleiding maakt in de aangeleverde toets- en modulehandleidingen wat het panel betreft duidelijk inzichtelijk welke kerntaken en competenties in elk onderdeel centraal staan. Per onderwijsonderdeel zijn de competenties nader geoperationaliseerd in leeruitkomsten die wat het panel betreft haalbaar zijn. De onderwijsonderdelen zijn vervolgens vaak al tot op weekniveau uitgewerkt. Dit maakte dat het panel een concreet beeld krijgt van de invulling van het programma. Ook maakt de opleiding consequent inzichtelijk op welke wijze elk onderdeel wordt getoetst.

Het samenspel tussen drie kerntaken, vijf competenties en acht rollen brengt volgens het panel wel de nodige complexiteit met zich mee bij de inrichting van het onderwijs. De opleiding heeft in aanvullende documentatie aangetoond dat de leeruitkomsten zijn gekoppeld aan de verschillende rollen en dat deze ook worden getoetst. Het panel ziet de rollen echter nog niet in alle programmaonderdelen consequent benoemd worden en adviseert dan ook om dit aspect in de verdere uitwerking en verfijning van het programma mee te nemen.

De inhoudelijke keuzes van de opleiding zijn voor het grootste deel te volgen voor het panel. Het eigen herstelverhaal, het uitwisselen en leren hanteren hiervan staan centraal. Er wordt grote waarde gehecht aan de werkplek en in het programma wordt veel verbinding gemaakt

met praktijk(vraagstukken). Ook hier is de basis dus op orde. Het panel raadt de opleiding aan om in de verdere uitwerking van het programma nog duidelijk te maken waar studenten zaken als een kritische houding in een organisatie, onderzoekend vermogen en reflecteren precies aanleren. Uit de gesprekken blijkt dat over dit soort elementen al wel is nagedacht maar dat deze nog niet altijd duidelijk in programmaonderdelen zijn belegd.

De afgestudeerde ervaringsdeskundige kan doorstromen naar de bacheloropleiding Social Work. Hiervoor wordt een schakelmodule aangeboden. Uit de gesprekken blijkt dat over de aansluiting eerste afstemming heeft plaatsgevonden met de deeltijdopleiding Social Work maar dat deze doorstroommogelijkheid nog nader ingevuld en geconcretiseerd moet worden. Het panel raadt de opleiding aan hiervoor haar licht op te steken bij andere instellingen, zoals in Amsterdam en Groningen, waar al meer uitwerking is gegeven aan de relatie tussen de Ad Ervaringsdeskundigheid in zorg en welzijn en de bachelor Social Work.

Onderwijsleeromgeving

De opleiding maakt in het dossier wat het panel betreft voldoende duidelijk hoe de verhouding is tussen contactonderwijs (1 dag), werkplekleren (2 dagen) en (online) zelfstudie (2 dagen). Het panel heeft de elektronische leeromgeving kunnen inzien en hoewel deze nog verder moet worden ingericht voor de opleiding, biedt het platform voldoende functionaliteiten om het leerproces van de student te ondersteunen. Eventuele deficiënties in Nederlandse taal- of schrijfvaardigheid kunnen op individuele basis met HAN-brede faciliteiten worden aangepakt.

Studeerbaarheid

Het programma oogt ambitieus maar studeerbaar. Op dit punt had het panel met name vragen over de individuele ruimte en flexibiliteit die in het programma geboden wordt aan studenten mocht dit nodig zijn. De in de Onderwijs- en Examenregeling geformuleerde strikte bepalingen rondom aanwezigheid en herkansingen alsmede bepaalde volgorde-eisen in het programma verhouden zich wat het panel betreft niet helemaal tot de specifieke doelgroep, werkende studenten die een herstelproces hebben doorgemaakt.

De opleiding heeft in de gesprekken met het panel duidelijk gemaakt dat studenten om allerlei redenen (leren hanteren van het eigen herstelverhaal, collectieve ervaringskennis opdoen, intervisie, et cetera) aanwezig moeten zijn bij deze opleiding, maar dat er wel degelijk op verschillende manieren ruimte is voor meer flexibiliteit, ondersteuning en maatwerk. Deadlines zijn bijvoorbeeld minder strikt dan als gepresenteerd en studenten kunnen indien nodig extra kansen aanvragen. Het panel waardeert dat en raadt de opleiding aan om het beleid hieromtrent eenduidig vast te leggen en aan studenten te communiceren.

Instroom

Voor toelating tot de opleiding gelden de wettelijke ingangseisen van een diploma op niveau mbo-4, havo of vwo. Studenten van 21 jaar en ouder die niet voldoen aan de toelatingseisen kunnen deelnemen aan een 21+-toelatingsassessment.

De opleiding is gericht op een specifieke groep studenten, namelijk werkende studenten die zelf ervaring hebben als cliënt in ggz/verslavingszorg/maatschappelijke zorg en/of welzijn. Voor de start van de opleiding vindt er een persoonlijk matchgesprek plaats als onderdeel van de toelatingsprocedure. Hierbij zijn een docent en een ervaringsdeskundige uit het netwerk aanwezig. Het zo wezenlijke eigen herstelproces van de student is een belangrijk onderwerp

in het gesprek. De uitkomst van dit gesprek is niet bindend maar een (dringend) advies over het wel/niet starten met de opleiding. Het panel was benieuwd hoe diep op het herstelproces wordt ingegaan in het matchgesprek. Uit de gesprekken met de opleiding blijkt dat de herstelladder hierbij als basis dient. Dit instrument stelt zowel de potentiële student als de docent en ervaringsdeskundige in staat om op eenzelfde manier naar het herstelproces te kijken.

Docenten en lectoraten

Uit het informatiedossier en de gesprekken blijkt dat het docententeam deels uit ervaringsdeskundigen bestaat en het panel waardeert dit. Wat het panel betreft, staat er een enthousiast, gedreven en leergierig docententeam met voldoende ervaring en affiniteit met het vakgebied en de doelgroep. Alle docenten zijn volgens het informatiedossier didactisch bevoegd voor niveau 5 en BKE-geschoold of zijn hiermee bezig. De opleiding beoogt ook gastdocenten in te zetten. Dit wordt door de opleiding nog nader ingevuld. Positief punt is in elk geval dat de door het panel gesproken werkveldpartners bereid zijn dit te faciliteren.

De samenwerking met de lectoraten bleef wat het panel betreft nog wat onderbelicht in het informatiedossier. Tijdens de gesprekken werd duidelijk dat deze samenwerking nog een wat incidenteel karakter heeft. Het panel is van mening dat qua onderzoek, kennis en ervaring veel te halen valt bij de verschillende lectoraten en moedigt de opleiding aan om dit op meer structurele basis een plek te geven in het programma.

Werkplekcheck

Gezien het belang van een goede werkplek voor deze opleiding maakt een werkplekcheck onderdeel uit van de toelatingsprocedure. De opleiding heeft hiervoor een lijst met criteria opgesteld die de student samen met de praktijkbegeleider inventariseert. Deze werkplekcheck wordt voorafgaand aan het matchgesprek opgestuurd en tijdens het matchgesprek besproken. Wat het panel betreft is dit een aanzienlijke lijst met criteria voor de werkplek. Op dit punt is het volgens het panel de uitdaging voor de opleiding om ook organisaties hierin mee te nemen die niet betrokken zijn bij de ontwikkeling van de opleiding. Zij is echter zeer te spreken over hoezeer de opleiding hierover heeft nagedacht en dit heeft vastgelegd.

Begeleiding

Het panel is van mening dat de opleiding de begeleiding goed heeft ingericht. Vanuit de opleiding krijgt de student een eigen leercoach die in principe gedurende de gehele opleiding aan de student is verbonden en die hij in ieder geval drie keer per jaar individueel spreekt. Tevens vindt in iedere module wekelijks intervisie plaats met een leercoach en maximaal acht studenten.

De student wordt vanuit de organisatie waar hij werkzaam is begeleid door een praktijkbegeleider. De student, leercoach en praktijkbegeleider hebben tijdens de opleiding in elk geval op vijf vastgestelde momenten met elkaar contact over de ontwikkeling van de student. Wat het panel op dit gebied zeer waardeert is dat de opleiding al heeft geanticipeerd op de uitdaging dat niet bij iedere werkplek een ervaringsdeskundige aanwezig is die als praktijkbegeleider kan optreden. Dit ondervangt zij door ervaringsdeskundigen uit hun netwerk als extern begeleider te betrekken (de zogenaamde begeleiding op afstand). De opleiding stelt ook middelen beschikbaar om dit te faciliteren.

Gezien de belangrijke positie van de praktijkbegeleider was het panel benieuwd naar de eisen die aan praktijkbegeleiders worden gesteld en hoe zij worden meegenomen in de aard van de opleiding, het begeleiden van studenten en in hun rol als (mede-)beoordelaar. In de gesprekken is het panel overtuigd dat dit voldoende aandacht heeft. De opleiding heeft enkele manieren naar voren gebracht waarop zij dit willen inrichten zoals een praktijkhandleiding, speciale dagen voor praktijkbegeleiders, kalibreersessies en ook worden leercoaches gefaciliteerd om periodiek aanwezig te zijn op de werkplek. Het panel vertrouwt erop dat dit de goede kant op gaat en raadt de opleiding aan dit verder uit te werken en de ervaringen op dit gebied regelmatig te delen in de werkveldoverleggen.

Op basis van voorgaand concludeert het panel dat de opleiding voldoet aan deze standaard. Het programma is qua opbouw en inhoud al goed uitgewerkt en is ambitieus en studeerbaar. De begeleidingsstructuur is goed opgezet en het docententeam is op haar taak toegerust. Nu komt het wat het panel betreft met name neer op de verdere invulling en verfijning van het programma, het concretiseren van de scholing van de praktijkbegeleiders en het verkennen van een structurele samenwerking met de lectoraten.

6.3 Standaard 3: Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Oordeel

Voldoet

Bevindingen en overwegingen

Toetssysteem

De opleiding heeft volgens het panel in het informatiedossier een duidelijk toetssysteem uitgewerkt waarvan de uitgangspunten aansluiten bij de didactische uitgangspunten. Zo biedt het toetssysteem de student bijvoorbeeld de flexibiliteit om (deels) zelf te bepalen op welke wijze hij de leeruitkomsten wil aantonen. Dit is gezien de brede inzetmogelijkheden van ervaringsdeskundigen en de diversiteit van de werkplekken wat het panel betreft een goede keuze.

Uit het toetsplan blijkt verder duidelijk welke competentie door middel van welk toets wordt afgetoetst. De opleiding hanteert wat het panel betreft een geïntegreerde manier van toetsing met een mooie variëteit aan toetsvormen. Concreet betekent dit dat de vier modules van elk 30 EC op meerdere manieren worden afgetoetst. Ten eerste werkt men met beroepsopdrachten die zijn verbonden aan de kerntaken en waar één of meerdere competenties (en afgeleide leeruitkomsten) worden getoetst. Aanvullend hierop neemt de opleiding ook aparte kennis- en vaardigheidstoetsen af om de dekking van de leeruitkomsten te completeren. Ook zijn er “modernere” toetsvormen als een infographic en een videodocument. Tot slot, wordt de student beoordeeld op grond van “zijn dagelijks handelen op de werkplek” door middel van een 360-gradenfeedback en een reflectie hierop.

Formatieve toetsing komt in de documentatie nog wat minder nadrukkelijk naar voren terwijl tegelijkertijd hierin wordt gesteld dat dit een belangrijk element is van de visie op toetsen en leren (HILL). Uit de gesprekken blijkt dat hier zeker aandacht voor is. Het doorlopende leerproces van de student wordt ondersteund door de verbinding met de leercoach en de

praktijkbegeleider en de wekelijkse intervisie. Door de samenhang in de toetsing kan een student feedback ook meenemen naar een volgend onderdeel. De docenten wijzen er wel op dat, ook op basis van HILL, het mede de verantwoordelijkheid van de student is om actief op zoek te gaan naar feedback. Wat het panel betreft, is het in het dossier genoemde portfolio wellicht nog een geschikt middel om, in combinatie met feedback, feedup en feedforward, de doorlopende ontwikkeling van de student te ondersteunen en vast te leggen.

Validiteit en betrouwbaarheid

Het toetsstelsel is wat het panel betreft voldoende valide en betrouwbaar. In de documentatie is de toetsorganisatie beschreven, inclusief de rol van de verschillende actoren in het toetsproces zoals de toetscommissie. De docenten die als examinatoren zullen optreden worden aangesteld door de examencommissie en zijn BKE-geschoold of worden dat op dit moment. Volgens het informatiedossier worden per toets kalibreersessies georganiseerd waarin examinatoren hun beoordeling op elkaar afstemmen.

De door het panel bestudeerde beoordelingsformulieren zijn duidelijk uitgewerkt. Per competentie en bijbehorende leeruitkomsten zijn beoordelingscriteria en/of rubrics beschreven waarop examinatoren hun beoordeling baseren. Ook dienen zij hun oordeel toe te lichten. Op deze wijze is voor een student duidelijk wat er verwacht wordt en hoe de beoordeling tot stand is gekomen.

Praktijkbegeleider als beoordelaar

Het panel had na bestudering van de documentatie nog vragen over de wijze waarop de praktijkbegeleider zijn rol als beoordelaar invult. Uit de gesprekken blijkt dat het nadrukkelijk de bedoeling is dat de praktijkbegeleider delen van de beoordeling voor zijn rekening neemt. Voorafgaand aan het definitieve beoordeling is er echter wel contact tussen docent en praktijkbegeleider en het eindoordeel komt in gezamenlijkheid tot stand. De eindverantwoordelijkheid voor de beoordeling ligt bij de docent die als gezegd door de examencommissie is aangesteld als examiner. Praktijkbegeleiders worden ondersteund om deze rol in te vullen met behulp van de praktijkhandleiding, praktijkbegeleidersdagen en kalibreersessies. Dit behoeft in aansluiting op het besprokene onder standaard 2 wat het panel betreft nog nadere uitwerking en vastlegging.

Borging eindniveau

De opleiding wordt afgesloten met een eindassessment in de vorm van een presentatie en een criteriumgericht interview waar de student het gehele eindniveau aantoont aan de hand van NLQF5. Het panel heeft haar overwegingen rondom het niveau zoals deze in standaard 1 zijn beschreven ook voorgelegd aan de examencommissie. Deze geeft aan dat het ontwikkelteam en examencommissie bij het ontwerp van de opleiding uitgebreid hebben afgestemd over de operationalisering van ervaringsdeskundigheid op Ad-niveau. Wat de examencommissie betreft geeft het raamwerk waarin het onderscheid tussen niveau 4, 5 en 6 is vastgelegd voor nu voldoende houvast. Het niveau zal voor de opleiding regelmatig onderdeel van gesprek dienen te zijn met de praktijkbegeleiders. De examencommissie geeft aan dat zij, als de opleiding is gestart, het niveau periodiek zullen monitoren door evaluaties op te vragen, eventuele signalen over studeerbaarheid op te volgen en door het niveau van de (eind)werkstukken in de gaten te houden.

Bovenstaande overwegingen leiden er voor het panel toe dat de opleiding voldoet aan deze standaard. Het toetsstelsel is solide en gevarieerd en dekt alle leerresultaten af. Het panel ziet dat dit toetsstelsel consequent in de opleiding is doorgevoerd en is te spreken over de

geïntegreerde wijze van toetsing. De toetskwaliteit is voldoende geborgd. De examencommissie is goed in positie en heeft een helder beeld van wat ervaringsdeskundigheid op associate degree-niveau behelst. Periodieke monitoring van het eindniveau en verdere concretisering van de beoordelende rol van de praktijkbegeleider zijn hier de te nemen vervolgstappen.

6.4 Graad en CROHO-onderdeel

Het panel adviseert om de volgende graad aan de opleiding toe te kennen: associate degree
Het panel adviseert het volgende CROHO-onderdeel voor de opleiding: gedrag en maatschappij

Afkortingen

Ad:	Associate degree
CROHO:	Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs
EC:	European Credits
Hbo:	Hoger beroepsonderwijs
NLQF:	Netherlands Qualification Framework
NVAO:	Nederlands-Vlaamse Accreditatie Organisatie
OER	Onderwijs- en Examenregeling

Het adviesrapport is tot stand gekomen in opdracht van de NVAO met het oog op de beperkte toetsing van de nieuwe opleiding HBO-Ad Ervaringsdeskundigheid in Zorg en Welzijn van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen

Aanvraagnummer: 009569

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
Accreditation Organisation of the Netherlands and Flanders

Parkstraat 83 • 2514 JG Den Haag
P.O. Box 85498 • 2508 CD The Hague
The Netherlands

T +31 (0)70 312 23 00
E info@nvao.net
www.nvao.net